

De Sint Pietersberg nu en morgen?

E. E. F. Stevenhagen.

U kent wellicht de St. Pietersberg, een heuvel die zich ten zuiden van Maastricht 60 meter boven de Maasvallei verheft. Voor de toerist is het niet meer dan een kleine glooiing, die ook elders in het heuvelachtige Zuid-Limburg te vinden is. Maar hier werd reeds door de Romeinen een burcht gebouwd, waarvan de ruïnes nu nog te vinden zijn bij de vroeger zo schilderachtig gelegen hoeve Lichtenberg. Al voor onze jaartelling, is men hier begonnen met het breken van mergelblokken voor de bouw van huizen en vestingwerken. Hierdoor onstond na twintig eeuwen de berg te hebben „uitgemergeld” een gangenstelsel dat zich over een lengte van 3,5 km uitstrekt en uniek is in Europa. Niet voor niets hebben Napoleon en vele andere vooraanstaande personen een bezoek gebracht aan deze zo bekende gangen. In de St. Pietersberg kan men vier gangenstelsels onderscheiden:

- het Noordelijk gangenstelsel
- het stelsel Zonneberg
- het stelsel Slavante
- het Zuidelijk gangenstelsel.

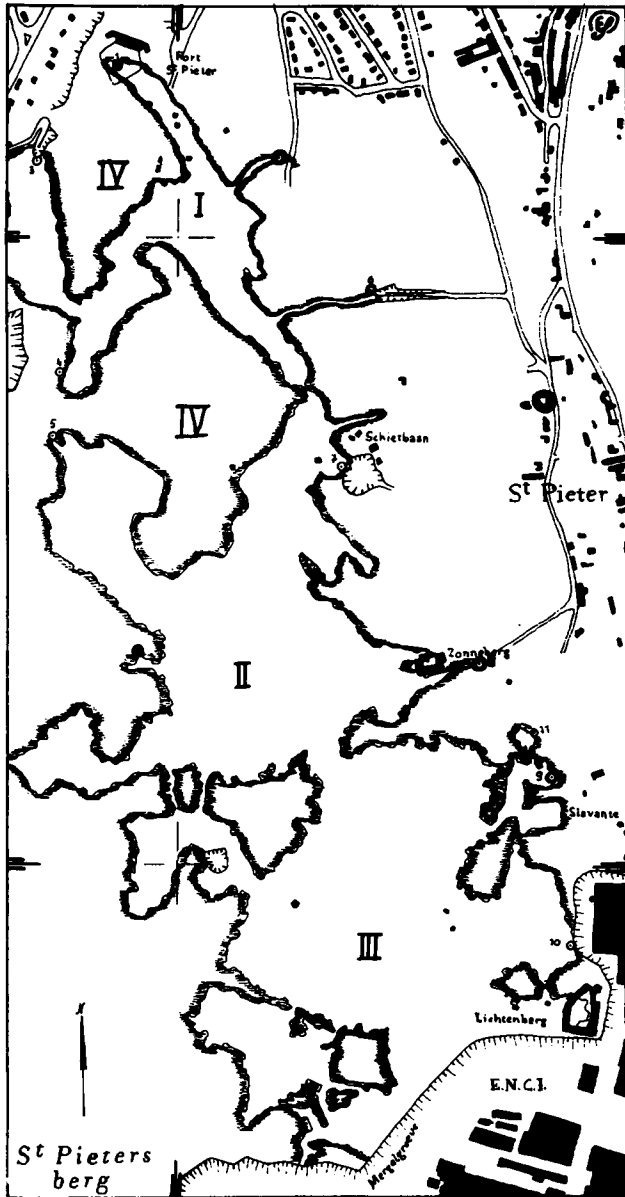
I *Het Noordelijk gangencomplex* heeft een totale oppervlakte van 16 ha waarvan in de loop der jaren 6,5 ha ten gevolge van instortingen verloren is gegaan. Deze instortingen zijn voornamelijk het gevolg van verzwakkingen, die veroorzaakt zijn door ontploffingen waarmee de Fransen in de vorige eeuw getracht hebben een gedeelte van de berg op te blazen, in verband met een op de berg gelegen fort dat in verbinding stond met het gangenstelsel. Door deze zich steeds verder uitbreidende instortingen, werd het Noordelijk complex verdeeld in twee kleine stelsel, van samen 8 ha groot. Van de zes ingangen zijn er nog vier over, waarvan de voornaamste ten oosten van het Fort St. Pieter ligt.

II *De Zonneberg* heeft een totale oppervlakte van 20,5 ha. Het gangenstelsel staat aan de noordkant in verbinding met het bovengenoemde gangenstelsel. Deze verbinding het padvindergat is nu echter afgesloten door betonnen pijlers. In het zuiden bestaan verscheidene verbindingen met het gangenstelsel Slavante. In de Zonneberg treft men tekeningen aan waarvan de oudste uit de 15e eeuw dateert. Voorts kunnen er een klein museum, een kapel en een 7 meter hoog kruisbeeld bezichtigd worden. Van de vele getuigen uit de oorlog bestaan nog drie pompekamers en twee intact gebleven bakovens. De oude ingang die zich bij het dorpje St. Pieter bevond is verdwenen zodat alleen de ingang onder hoeve Zonneberg toegang geeft tot deze doolhof.

III *Het stelsel Slavante* heeft momenteel een oppervlakte van 32 ha. Het grootste gedeelte wordt gebruikt door champignonkwekers. In de toekomst zal het stelsel Slavante en de Zonneberg zoals reeds gebeurd is met het Zuidelijk stelsel ten prooi vallen aan de ENCI die zich over veertig jaar zal „terugtrekken” achter zich latend een krater met een totale oppervlakte van 150 ha.

De St. Pietersberg, eens de trots van Maastricht, morgen geschiedenis.

**VOOR ONZE OGEN ZIEN WE HOE EEN GROOT NATUURMONUMENT
LANGZAAM VERDWIJNT.**

Afb. 1

Ligging der gangenstelsels.

Afb. 2

Door de groeve van de E.N.C.I. aangesneden gangen in de St. Pietersberg.

LITERATUUR

P. G. Bins 1965, Prisma-toeristengids.

D. G. v. Schaik 1948, Maastricht en de St. Pietersberg.

D. C. v. Schaik 1938, De Sint Pietersberg.

A. v. Wijngaarden 1967, Ons Krijtland Zuid-Limburg III.

A. v. Wijngaarden 1962, Rapport over de ondergrondse mergelgroeven e.a. in Zuid-Limburg.

P.S. Het was niet mijn bedoeling een wetenschappelijk artikel te schrijven, doch om u in te lichten over de St. Pietersberg en te wijzen op een van de vele natuurmonumenten die er (jaarlijks) in Limburg verloren gaan.